

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ผู้วิจัยได้นำผลมาสรุป ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 2,176 คน กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา โดยควบคุมการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดสัดส่วนระหว่างอายุกับระดับการศึกษาให้ได้สัดส่วนอย่างละเท่ากัน และใช้วิธีการเลือกสุ่มแบบสะดวก กระจายทั้ง 8 หมู่บ้าน จำนวน 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง
2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
3. ด้านการชุมชนเคลื่อนไหวยทางการเมือง
4. ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

จำนวน 25 ข้อ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงและแจกแจงความถี่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระราชู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระราชู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.04$) โดยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.62$) และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X}=3.91$) อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านการชุมชนเคลื่อนไหวทางการเมือง ($\bar{X}=1.82$) และด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ($\bar{X}=1.81$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระราชู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ และการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระราชู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระราชู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระราชู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคามดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การเลือกตั้งบ่อย ๆ ไม่เป็นผลดีต่อชุมชนแต่เป็นการสร้างความขัดแย้งภายในชุมชน ประชาชนไม่ทราบข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วม

ทางการเมือง ประชาชนมักถูกแจ้งข่าวสารเพียงแต่สิ่งที่ภาครัฐอยากให้รู้ แต่ไม่ให้ความรู้รอบด้าน การเมืองเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย จึงไม่ค่อยสนใจเท่าที่ควร มักมีการปฏิบัติ รัฐประหาร บิดอำนาจ การปกครองบ่อยเกิน ประชาชนไม่เข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้แบบใดบ้าง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองกระจุกตัวอยู่แค่ผู้นำชุมชน หรือคณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนให้ความสำคัญในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้มากกว่า

ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ พบว่า ควรมีการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในทุก ๆ ด้านของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง ประชาชนควรแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะทางการเมืองเมื่อมีโอกาสทุกครั้ง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจกิจกรรมทางการเมือง ได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็นหลากหลายทาง ควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง และควรเคารพกฎกติกาในเมือง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปราย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลดังกล่าวจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นได้ว่า

1.1 โดยในการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ นั้นยังคงมีรูปแบบในการเข้ามามีส่วนร่วมที่หลากหลายให้ประชาชนได้พิจารณาในการให้เหตุผลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุเป็นพื้นที่ที่มีประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มากเพียง 2,896 คน มีหมู่บ้านเพียง 8 หมู่บ้าน ในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และส่วนราชการอื่น ตลอด

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุเป็น ตำบลที่มีการเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นตำบลแรก ๆ ของอำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ประชาชนได้เรียนรู้การเลือกตั้งตัวแทนโดยตรงเป็นตำบลแรก

1.4 ส่วนในการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีการเลือกตั้งที่บ่อยทำให้ประชาชนได้เห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ

1.5 ประกอบกับในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุมีองค์กรอิสระ คือ องค์การแพลน อินเตอร์เนชั่นแนล ที่มีส่วนในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน อีกทั้งยังมีประชากรไม่มากแต่ละหมู่บ้านทำให้ประชาชนในทุก ๆ ครัวเรือน ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านการชุมชนเคลื่อนไหวทางการเมืองและด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพิศ สุขแสน (2552 : 109) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ การเคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสร์ สุทธาภิรมย์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จาก ช่องทางการสื่อสาร แหล่งสาร เนื้อหาของสาร และระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การมีบทบาทในชุมชน การเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การชุมนุมประท้วง และการสื่อข่าวสาร นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว จาก ช่องทางการสื่อสาร แหล่งสาร และเนื้อหาของสารที่แตกต่างกัน จะศึกษาเฉพาะประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ในเขตการปกครองทั้ง 50 เขตของกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากการดูโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่น ๆ รองลงมาจากการอ่านหนังสือพิมพ์ จากการฟังวิทยุ

และจากการอ่านวารสาร นิตยสาร ตามลำดับ ส่วนประเด็นเนื้อหาของข่าวสาร ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารด้านบันเทิง มากกว่าข่าวการเมือง – ข่าวราชการ ในประเด็นของแหล่งข่าวพบว่า ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน มากกว่าการพบปะพูดคุยกัน และในการพบปะพูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ พบว่าเนื้อหาที่พูดคุยกันนั้น จะเป็นข่าวเศรษฐกิจ- สังคม มากกว่าข่าวการเมือง – ข่าวราชการ และข่าวบันเทิง

ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยพิจารณาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การมีบทบาทในชุมชน การเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การชุมนุมประท้วง และการสื่อข่าวสารจากภาพโดยรวม กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งกิจกรรมที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการ และสมาชิกสภา กทม. รองลงมา คือ การสื่อข่าวสาร โดยการส่งจดหมายไปสนับสนุน หรือคัดค้านผู้นำทางการเมืองในการที่เห็นว่าดำเนินการทางการเมืองไม่เหมาะสมมากที่สุด และสนทนากลึงปัญหาเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวกับเรื่องการเมืองตามลำดับ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสิวุฒิ ชานาญงาม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล โนนเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล โนนเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์และการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเมืองการเลือกตั้ง และด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย น้ำสมบูรณ์(2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551 : 10) กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู (Onlookers) คือ การให้ความสนใจต่อข่าวสารและแลกเปลี่ยนทางการเมือง การกลึงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียง การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

2. ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (Participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3. ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (Activists) ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ ทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง และได้รับตำแหน่งทางการเมือง

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาหว้า จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัย พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาหว้า จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จากผลการวิจัยอาจเป็นได้ว่า ในช่วงของอายุของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุนั้นมีความแตกต่างในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเห็นได้ชัดจากผลการวิจัย โดยในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไปจะมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มากกว่า กลุ่มอายุ ช่วง 18-40 ปี ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยในด้านสังคม เศรษฐกิจ คือ กลุ่มช่วง 18-40 ปี เป็นกลุ่มแรงงาน หรือกำลังศึกษาอยู่ ทำให้มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่า กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ประจำในชุมชนมากกว่าได้เข้าถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า ประกอบกับระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มากขึ้น ซึ่งได้จากผลการวิจัยซึ่งมีความสัมพันธ์กัน โดยจะพบได้ว่า ประชาชนที่มีการศึกษาสูงขึ้นไปนั้นมีช่องทางในการเรียนรู้และเข้าถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่หลากหลาย และมีความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งล่วงหน้า การเสนอโครงการ กิจกรรม การเสนอทบทวนญัตติ ข้อกฎหมาย ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ถึงระดับชาติ การตรวจสอบการทำงานของการเมือง ที่มีรูปแบบให้ศึกษาข้อมูล การดำเนินการต่างในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็น ระบบอินเทอร์เน็ต การสอบถามโดยตรงทางเบอร์โทรสายด่วนของหน่วยงานภาครัฐ และรูปแบบอื่น ๆ จึงทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาหว้า จังหวัดมหาสารคาม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐฤทิภาล ศรีจันทร์โท (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตการบริหารส่วนตำบลนาหว้า อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย น้ำสมบุญ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่า

วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง พบว่า ประชาชนตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน ด้านร่วมวางแผนและเสนอแนวทางการพัฒนา พบว่า ประชาชนในเขตตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน ด้านร่วมปฏิบัติกิจกรรม พบว่า ประชาชนในเขตตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ (2552 : บทคัดย่อ, 82-83)

ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดนุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านความรู้ความเข้าใจ และความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการ และด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในช่วงหลังเลือกตั้ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร พุทธชาติ (2553 : 172) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้าน จังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จากผลการศึกษาพบว่า อายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้าน จังหวัดชายแดนภาคใต้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระยุทธ สูดเสมอใจ (2550 : 162) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสังขาลย์ จังหวัดสุโขทัย ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึก

สอดคล้องกับงานแนวคิดของ อะเล็ก อินเคเลส (Alex Inkeles. ; อ้างอิงใน สมพิศ คล้ายวงษ์, 2543 : 20) กล่าวว่า การได้รับการศึกษาที่สูงจะมีความสำคัญอย่างมากต่อบทบาทของประชาชนและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้นได้

สอดคล้องกับศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย (2554 : ออนไลน์) กล่าวว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ ปัญหาความตื่นตัวทางการเมือง ปัญหาวัฒนธรรมทางการเมือง ปัญหาจากบทบาทของพรรคการเมือง คือ ปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองและการศึกษา วัฒนธรรมทางการเมืองที่มีส่วนร่วมในการกระตุ้นให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หรือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

ร่วมสำหรับเมืองไทย มีงานวิจัยหลายเรื่องสรุปและแสดงถึงว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย ไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนโดยทั่วไปเชื่อว่าการเมืองหรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเท่านั้น อีกประการหนึ่งคนไทยยังเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์อย่างชัดเจนจนเกินไป แต่ถ้าเข้าร่วมก็มักจะมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินทองหรือการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ใช่เป็นเรื่องของสำนึกทางการเมืองลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยอีกประการหนึ่งที่ไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการยอมรับในอำนาจนิยมของความเป็นข้าราชการ นั่นคือ ประชาชนโดยทั่วไปมองว่าข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำ เมื่อข้าราชการแนะนำหรือชักจูงไปในทางใดประชาชนจึงมักปฏิบัติตามโดยไม่ได้แย้ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย ในด้านการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ยังคงยึดนโยบายจากส่วนกลางยังไม่มีการกระจายอำนาจทางการศึกษาลงไปสู่ภูมิภาค และท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนก็เช่นกัน ยังคงเป็นบทบาทของผู้บริหารและครูเท่านั้นนักเรียนและผู้ปกครองยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัยเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะบางประการอันอาจเป็นประโยชน์ต่อ ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ

1.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในรูปแบบของการชุมนุม ตามหลักประชาธิปไตย

1.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรส่งเสริมการสร้างระบบพรรคการเมืองแก่ประชาชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้เรียนรู้

1.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในการได้ทราบช่องทางเข้ามาส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความหลากหลายวิธี

1.2 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

1.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรให้ความสำคัญในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมกับประชาชน ในช่วงอายุ 18-30 ปี 31-40 ปี ให้มากขึ้น

1.2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น

1.3 ข้อเสนอแนะทั่วไปในการเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

1.3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรไม่ให้มีการเลือกตั้งบ่อย ๆ ไม่เป็นผลดีต่อชุมชนแต่เป็นการสร้างความขัดแย้งภายในชุมชน

1.3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในทุก ๆ ด้านของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการชุมชนเคลื่อนไหวทางการเมือง

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ท้องถิ่น

